

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.7.3.2025.EL

Pani
Marta Cyganik
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Osiecznicy
ul. Lubańska 43
59-724 Osiecznica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 6.05.2025 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, 26 maja 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy
Kierownik jednostki kontrolowanej	Monika Cyganik zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS w Osiecznicy od 27.02.2024 r. (akta kontroli str.37)
Zakres kontroli	Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. od dnia 1.01.2024 r. do dnia 26.03.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2024 r. do dnia 26.03.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 1.01.2024 r. do dnia 26.03.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" od dnia 1.01.2024 r. do dnia 26.03.2025 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,¹ 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², 3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³, 4. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, 5. art. art. 9 ust 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,⁵ 6. art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.⁶ Plan kontroli na I półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 20 grudnia 2024 r. (KO-KZ.430.9.2024.MK).
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Od dnia 26 marca 2025 r. do dnia 18 kwietnia 2025 r.

¹ (t. j. Dz. U 2023 r., poz. 190)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz. 2024)

³ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 323 ze zm.) – zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

⁴ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

⁵ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 246) – zwana dalej ustawą ZDO

⁶ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) – zwana dalej ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Kontrolerzy

1. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.78.2025.El z dnia 17 lutego 2025 r.,
2. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.77.2025.EL z dnia 17 lutego 2025 r.

(akta kontroli str.9-12)

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **negatywnie**.

III. Ustalenia kontroli

Kontrola w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Osiecznicy została przeprowadzona w dniach 26, 27 i 28 marca 2025 r.

Kontrolę wpisano pod poz. Nr 4 Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy Panią Martę Cyganik.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i udzielali wyjaśnień:

1. Pani Marta Cyganik – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy został utworzony na mocy Uchwały nr X/62/90 Gminnej Rady Narodowej w Osiecznicy z dnia 10 kwietnia 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XXV/126/2016 Rady Gminy Osiecznica z dnia 30 sierpnia 2016 r.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 1/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy z dnia 30 sierpnia 2011 r.

(akta kontroli str.35)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Marta Cyganik – Kierownik GOPS w Osiecznicy od 27.02.2024 r.
2. Pani Mirosława Fercho – Kierownik GOPS w Osiecznicy od 1.10.1990 r. do 26.02.2024 r.

[Redacted text block]

(akta kontroli str.39)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej informuje osoby ubiegając się o świadczenia o terminach składania wniosków za pośrednictwem następujących kanałów:

- informacja mailiowa,
- rozmowa telefoniczna,
- korespondencja pocztowa,
- tablica ogłoszeń w siedzibie GOPS”.

(akta kontroli str.45)

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Osiecznicy świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, są wypłacane w następujących formach:

- przelew na konto bankowe,
- przekaz pocztowy.

(akta kontroli, str.47)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy pracuje:

Od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30 – 15.30

(akta kontroli str.49)

Z informacji przekazanej przez Kierownika GOPS w Osiecznicy wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń „Za życiem”.

(akta kontroli str.51)

A) Sprawy organizacyjne:

Wójt Gminy Osiecznica upoważnił:

- Panią Martę Cyganik – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy:
 - a) do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach dotyczących wypłat świadczeń rodzinnych – Zarządzenie nr 19/2024 z dnia 27.02.2024 r.;
 - b) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań oraz prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Zarządzenie nr 21/2024 z dnia 27.02.2024 r.;
 - c) do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach jednorazowego świadczenia, o którym mowa w art. 10 ustawy (...) o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. – Zarządzenie nr 22/2024 z dnia 27.02.2024 r.;
 - e) do prowadzenia postępowania w sprawie zasiłków dla opiekunów oraz do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – Zarządzenie nr ORG.0052.1.2024 z dnia 27.02.2024 r.
- Panią Mirosławę Fercho – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy:
 - a) do prowadzenia postępowań w zakresie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji w tych sprawach – Upoważnienie nr 0113/1/04 z dnia 10.05.2004 r.;
 - b) do prowadzenia postępowań w sprawach z funduszu alimentacyjnego i do wydawania w tych sprawach decyzji – Upoważnienie nr 0113/1/08 z dnia 1.08.2008 r.
 - c) do prowadzenia postępowań w zakresie udzielania i wypłaty zasiłków dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji – Upoważnienie nr ORG.0052.1.2014 z dnia 15.05.2014 r.
 - d) do realizacji zadań określonych w przepisach ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – Zarządzenie nr 29/2017 z dnia 30.03.2017 r.

- [REDACTED]
- a) do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych i podbierania oświadczeń majątkowych od dłużników alimentacyjnych – Zarządzenie nr 85/2024 z dnia 11.07.2024 r.

- [REDACTED]
- b) do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących wypłaty świadczeń rodzinnych – Zarządzenie nr 84/2024 z dnia 11.07.2024 r.

(akta kontroli str.41-44)

W okresie objętym kontrolą [REDACTED]
[REDACTED] nie posiadały upoważnień nie posiadały upoważnień do prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego wymaganego na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷, upoważnień do prowadzenia

⁷ „Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej

postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych wymaganego na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁸, upoważnień do prowadzenia postępowań w sprawie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” wymaganego na podstawie art. 10 ust. 13 w związku z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁹ oraz upoważnień do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wymaganego na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy ZDO.¹⁰

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Brakujące upoważnienia dla Pani [redacted] zostały wydane przez Wójta Gminy Osiecznica w dniu 26.03.2025 r. W odniesieniu do [redacted], brak stosownych upoważnień wynikał z błędnej interpretacji przepisów. Na podstawie konsultacji z innymi ośrodkami pomocy społecznej przyjęłam praktykę, zgodnie z którą upoważnienia do prowadzenia postępowań administracyjnych wydaje kierownik GOPS, uznając iż nie jest wymagane odrębne upoważnienie Wójta. Jednakże analiza przepisów obowiązujących w zakresie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, zasiłków dla opiekunów oraz wsparcia rodzin i kobiet w ciąży <Za życiem> wykazała, że upoważnienia powinny być nadane przez Wójta na wniosek kierownika OPS. W związku z tym wcześniejsza praktyka była nieprawidłowa. W celu zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami, procedura nadawania upoważnień została skorygowana i wdrożone zostały odpowiednie działania naprawcze.”

(akta kontroli str. 99)

Upoważnienia Pani [redacted] do podejmowania czynności związanych z prowadzeniem postępowań w sprawach dotyczących wypłaty świadczeń rodzinnych (...) w szczególności do przyjmowania i rejestrowania wniosków o przyznanie świadczeń, weryfikacja dokumentów składanych przez wnioskodawców, zbieranie i kompletowanie niezbędnych informacji w toku postępowania, przygotowywania projektów decyzji administracyjnych, sporządzania projektów pism i postanowień – Zarządzenie nr 26/2025 z dnia 26.03.2025 r. do podejmowania czynności związanych z prowadzeniem postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, w szczególności do przyjmowania i rejestrowania wniosków o przyznanie świadczeń, weryfikacja dokumentów składanych przez wnioskodawców,

gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”

⁸ „Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 2, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”.

⁹ Przepisy art. (...) 20–22 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych stosuje się odpowiednio.

¹⁰ W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio obowiązujące do dnia 31 grudnia 2023 r. przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych dotyczące świadczeń pielęgnacyjnych.

zbieranie i kompletowanie niezbędnych informacji w toku postępowania, przygotowywania projektów decyzji administracyjnych, sporządzania projektów pism i postanowień – Zarządzenie nr 27/2025 z dnia 26.03.2025 r., do podejmowania czynności związanych z prowadzeniem postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł, o których mowa w ustawie o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – Zarządzenie nr 28/2025 z dnia 26.03.2025 r. oraz do prowadzenia postępowań w zakresie ustalenia i wypłaty zasiłków dla opiekunów – Zarządzenie nr 29/2025 z dnia 26.03.2025 r. zostały dostarczone kontrolerom w dniu 27.03.2024 r.

(akta kontroli str.101-108)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak upoważnienia dla pracowników realizujących zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W związku z tym, iż stosowne upoważnienia zostały wydane w trakcie kontroli odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

Działalność GOPS w Osiecznicy w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 26.03.2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy wpłynęło 256 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 22 wnioski. Do innych organów według właściwości przekazano nie przekazano żadnego wniosku. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 5 wniosków.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 26.03.2025 r. Ośrodek wydał 375 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 25 decyzji odmownych. Od treści decyzji 3 wnioskodawców wniosło odwołanie do organu II instancji. SKO w 1 przypadku uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę, w 1 przypadku uchyliło decyzję organu właściwego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia oraz w 1 przypadku uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i umorzyło postępowanie organu właściwego.

W okresie objętym kontrolą do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Osiecznicy wypłacono 1 432 zasiłki rodzinne, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 302,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 998,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 132,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0

Ośrodek wypłacił 1 120 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 3,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 27,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 133,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 9,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 24,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 171,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 179,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 281,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 293.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 2 514 zasiłków pielęgnacyjnych, 642 świadczeń pielęgnacyjnych, 27 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 14 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 155 świadczeń rodzicielskich.

GOPS w Osiecznicy w okresie od 1.01.2024 r. do dnia 26.03.2025 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 2 969 75,92 zł.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.M.L.** - 81821-000042/513A/01/2025 z dnia 30.01.2025 r.
- 2.E.S.** - 8180-000256/ZR/11/2024 z dnia 25.11.2024 r.
- 3.K.W.** - 81820-000001/ZP/01/2025 z dnia 8.01.2025 r.
- 4. D.K.** - 8255-000069/517A/02/2025 z dnia 26.02.2025 r.
- 5.M.S.** - 81823-000088/UD_519A/02/2025 z dnia 28.02.2025 r.,
81823-000259/SZO/11/2024 z dnia 27.11.2024 r,
- 6.D.W.** - 8180-000253/ZR/11/2024 z dnia 25.11.2024 r.
- 7.M.B.** - 8180-000188/ZR/09/2024 z dnia 24.09.2024 r.
- 8.S.Ł.** - 8180-000252/ZR/11/2024 z dnia 25.11.2024 r.
- 9.M.Ch.** - 8180-000239/ZR/11/2024 z dnia 19.11.2024 r.
- 10.A.D.** - 81820-000078/ZP/02/2024 z dnia 22.02.2024 r.
- 11.J.J.** - 8180-000046/ZR/01/2025 z dnia 31.01.2025 r.
- 12.K.W.** - 81821-000077/SP/02/2025 z dnia 27.02.2025 r.
- 13.A.S.** - 8185-000215/Z/10/2024 z dnia 23.10.2024 r.
- 14.P.S.** - 8180-000282/ZR/12/2024 z dnia 5.12.2024 r.

15.N.S. - 81821-000068/513A/02/2024 z dnia 20.02.2024 r.

16. P.M. - 8180-000254/ZR/11/2024 z dnia 25.11.2024 r.

17.B.T. - 8180-000262/ZR/11/2024 z dnia 27.11.2024 r.

18.A.A. - 8185-000039/Z/01/2025 z dnia 20.01.2025 r.

19. Z.J. - 81823-000263/SZO/11/2024 z dnia 29.10.2024 r.

20. M.S. - 8180-000049/ZR/02/2024 z dnia 6.02.2024 r.

21. W.Ż. - 8180-000225/ZR/11/2024 z dnia 18.11.2024 r.,
8183-87/24 z dnia 26.09.2024 r.,
8185-000226/2/11/2024 r.,
8183-05/25 z dnia 8.01.2025 r.

22. A.T. - 8180-000045/ZR/01/2025 z dnia 31.01.2025 r.

23. A.B. - 8180-000238/ZR/11/2024 z dnia 19.11.2024 r.

24. M.G. - 8180-000236/ZR/11/2024 z dnia 19.11.2024 r.

25. A.S. - 8255-000202/517A/10/2024 z dnia 8.10.2025 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 29 zasiłków rodzinnych oraz 44 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 3,
 - samotnego wychowywania dziecka – 4,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 6,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 5,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 20,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 4,
 - podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła - 0
- 2 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 3 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Osiecznicy w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (obowiązującym w dniu wydania decyzji na okres zasiłkowy 2023/2024)¹¹ oraz aktualnego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna¹².

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

¹¹ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481)

¹² (Dz.U. z 2024 r., poz. 1238)

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Osiecznicy samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub pełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do dnia kontroli, tj. 26.03.2025 r. występował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie

ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne¹³.

(akta kontroli, str. 53)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W decyzjach przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby uprawnione Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”. Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.¹⁴ oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych¹⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W rozstrzygnięciach decyzji dotyczącej zasiłku pielęgnacyjnego organ nie wskazuje, że świadczenie przyznano małoletniej osobie uprawnionej tylko przyznaje świadczenie przedstawicielowi ustawowemu z powodu błędnego szablonu decyzji. Sformułowanie na szablonie wydruku decyzji zostało poprawione. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.133)

2. W sprawie nr 11 (J.J.) w postępowaniu do decyzji znak [REDAKTOWANO] ustalono prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego bez informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych¹⁶.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani J. J. Organ przed wydaniem decyzji o przyznaniu Stronie prawa do dodatku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego wykonał weryfikację w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe lecz w odpowiedzi otrzymano <brak identyfikatora zlecenia>. Przez przeoczenie nie wykonano weryfikacji powtórnie. Nie wpływa to jednak na rozstrzygnięcie sprawy. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.127)

3. W sprawie nr 13 (A.S.) Organ ustalając dochód rodziny nie zweryfikował prawidłowo w systemie Emp@tia informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez

¹³ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 497 ze zm.)

¹⁴ Decyzja zawiera oznaczenie rozstrzygnięcia.

¹⁵ zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku.

¹⁶ Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych (...) zaświadczenia lub informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

nich tych składek Pana K.S. a tym samym nie ustalił poprawnie dochodu rodziny.
W związku z tym naruszony został art. 23b ust. 1 pkt 3¹⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.S. wykonano weryfikację składek za 2022 r. pana K.S., lecz w odpowiedzi otrzymano <brak identyfikatora zlecenia>. Przez przeoczenie nie wykonano weryfikacji powtórnie. Nie wpływa to jednak na rozstrzygnięcie sprawy. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.121)

4. W sprawie nr 7 (M.B.) decyzja administracyjna znak: [REDAKTOWANE] dnia [REDAKTOWANE] została wysłana Stronie dopiero 6.11.2024 r., czyli prawie dwa miesiące od jej sporządzenia.

Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Decyzja procesowa, jako akt podjęty, a następnie uzewnętrzniony przez jego wydanie, nabiera cech decyzji administracyjnej przez zakomunikowanie treści tego aktu stronie. Dopóki nie zostanie zakomunikowana stronie, dopóty jest aktem nie wywierającym żadnych dla strony skutków. Uzewnętrznienie decyzji w stosunku do strony stwarza nową sytuację procesową. Doręczenie lub ogłoszenie decyzji stanowi jej wprowadzenie do obrotu prawnego. Od tego dopiero momentu decyzja wiąże organ administracji publicznej i stronę.

Niedoręczanie Stronie decyzji lub jej doręczanie po upływie miesiąca od jej sporządzenia uniemożliwia Stronie zapoznanie się z rozstrzygnięciem organu i skorzystanie z prawa do złożenia odwołania.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno -techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno - prawne stron.

Przepisy regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym , nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. „Data wydania (sporządzenia) decyzji zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. jest czynnością procesową wywołującą oznaczone, choć nie wszystkie skutki prawne. Doręczenie decyzji zgodnie z art. 110 k.p.a.¹⁸ powoduje jej wejście do obrotu prawnego, rozpoczyna bieg terminu do wniesienia odwołania, złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, wniesienia skargi do sądu administracyjnego”.

¹⁷ Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, (...), odpowiednio: (...) informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

¹⁸ organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Decyzja w sprawie Pani M.B. wydana w dniu 24.09.2024 r., została wysłana do strony dopiero w dniu 6.11.2024 r. z powodu przeoczenia pracownika. Opóźnienie to wynikało z błędu ludzkiego, najprawdopodobniej wynikającego z natłoku spraw lub omyłki organizacyjnej. W celu zapobiegania podobnym sytuacją w przyszłości podjęto odpowiednie działania”.

(akta kontroli str.119)

5. W sprawach nr (W.Ż), nr (M.S.), nr (Z.J.), nr (A.A.), nr 8 (S.Ł.), nr 9 (M.Ch.) wypłaty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami zostały zrealizowane przed doręczeniem Stronie ww. decyzji.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 110 § 1 k.p.a.¹⁹

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Decyzje w sprawach świadczeń rodzinnych w sprawach W.Ż., M.S., Z.J., A.A., S.Ł., M.Ch., E.S. zostały wysłane pocztą. W terminie wypłat brak było zwrotnego potwierdzenia odbioru. Przeoczenie pracownika. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.117)

6. W sprawie nr 22 (A.T.) w aktach sprawy znajdują się kserokopie dokumentów złożonych przez Stronę. Na dokumentach brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 76 a k.p.a.²⁰ w zw. z art. 268 k.p.a.²¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani A. T. (dec. z 31.01.2025 r.) dokumenty nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem przez przeoczenie. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości. Przyczyna nieprawidłowości: przez przeoczenie z powodu dużego obciążenia pracą”.

(dowód: akta kontroli, str.129)

7. W sprawie nr 22 (A.T.) organ decyzją [REDAKCYJNA] przyznał Stronie zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, w tym dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Organ przed wydaniem decyzji nie zbadał dogłębnie sprawy dotyczącej daty faktycznego udzielenia urlopu wychowawczego wnioskodawcy przez pracodawcę. Wnioskodawca dołączył do wniosku zaświadczenie od pracodawcy o udzieleniu urlopu wychowawczego od 10.02.2025 r. oraz

¹⁹ Patrz przypis 18

²⁰ upoważniony pracownik organu prowadzącego postępowanie, któremu został okazany oryginał dokumentu wraz z odpisem, na żądanie strony, poświadcza zgodność odpisu dokumentu z oryginałem. Poświadczenie obejmuje podpis pracownika, datę i oznaczenie miejsca sporządzenia poświadczenia, a na żądanie strony, również godzinę sporządzenia poświadczenia. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia), należy stwierdzić to w poświadczeniu.

²¹ organ administracji publicznej może upoważniać, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, pracowników obsługujących ten organ do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem.

dokument z zakładu pracy potwierdzający udzielenie urlopu wypoczynkowego do 10.02.2025 r. Organ nie wezwał wnioskodawcy o wyjaśnienie rozbieżności w posiadanych dokumentach zgodnie z § 15 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych²².

Takie postępowanie stoi w sprzeczności z 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych²³. Brak dogłębnego zbadania sprawy narusza art. 7 k.p.a.²⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.T. organ nie wezwał strony o wyjaśnienie ponieważ karta urlopową jest z 27.12.2024 r. a zaświadczenie o udzielonym urlopie wychowawczym z 701.2025 r. Więc pracownik uznał, iż ważniejszy jest dokument z datą późniejszą. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości. Przyczyna nieprawidłowości: przez przeoczenie z powodu dużego obciążenia pracą.”

(dowód akta kontroli str.131)

8. W sprawie nr 5 (M.S.) w podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnej [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] nie przywoływano upoważnienie Wójta Gminy Osiecznica. upoważniające Kierownika GOPS do wydawania decyzji. Decyzja w niniejszej sprawie podpisana została przez Kierownika GOPS, bez wskazania, że legitymuje się on upoważnieniem Wójta Gminy do wydawania decyzji administracyjnych w niniejszej sprawie.

Takie działanie narusza zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a.²⁵ oraz art. 20 ust. 3²⁶ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Podpis stanowi wyraz oświadczenia woli organu administracji publicznej, przez co kształtuje się prawa bądź obowiązki podmiotu administrowanego w ramach opisanych w decyzji administracyjnej; z tego względu podpis jest kluczowym, gdyż konstytutywnym,

²² W przypadku gdy organ właściwy poweźmie wątpliwości co do okoliczności mających wpływ na ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, powiadamia niezwłocznie osobę uprawnioną do świadczeń rodzinnych o konieczności złożenia w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 14 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych.

²³ w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia

²⁴ W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

²⁵ podstawa prawna decyzji winna być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa powszechnie obowiązującego jak i aktów wewnętrznych, którymi są upoważnienia udzielane przez Wójta Gminy.

²⁶ Świadczenia rodzinne przyznaje "organ właściwy", którym w rozumieniu ustawy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne. Organ właściwy może jednak przenieść swoje uprawnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania decyzji w tych sprawach. Pisemnego upoważnienia do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji organ właściwy może udzielić swojemu zastępcy, pracownikowi urzędu, kierownikowi ośrodka pomocy społecznej lub innej osobie na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej. Kierownik ośrodka pomocy społecznej, działając jako organ I instancji, działa z upoważnienia wójta gminy

elementem decyzji administracyjnej²⁷. Wskazanie danych indywidualizujących podmiot wydający decyzję administracyjną jest zawsze niezbędne, jeżeli decyzję wydaje pracownik organu. W takim przypadku na decyzji powinno być odznaczone, że określony pracownik wydaje decyzję z upoważnienia organu, a w aktach sprawy powinien znajdować się dokument wskazujący na jej upoważnienie do wydawania decyzji. Wynika to z tego, że art. 107 § 1 k.p.a, nakładając na organ administracji publicznej wymogi formalne dla poprawnego wydania decyzji, spełnia funkcję gwarancyjną dla strony, która nie może mieć wątpliwości, że decyzja pochodzi od organu administracji publicznej i wydana została przez upoważniony podmiot. „Pracownik upoważniony do wykonywania kompetencji organu nie staje się przez to organem administracji, wykonuje on bowiem kompetencje organu, lecz ich nie posiada. Działania podmiotu upoważnionego zaliczane są na rachunek organu upoważniającego, traktowane są jako jego rozstrzygnięcia. W konsekwencji decyzje wydane przez upoważnione osoby są w rzeczywistości decyzjami wydanymi przez organ, który udzielił im stosownego i wymaganego przepisami upoważnienia”²⁸. Osobie działającej przez kierownika gminnego ośrodka pomocy społecznej, powierzono rolę organu pierwszej instancji do orzekania w sprawach świadczeń rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Decyzja nr 81823000088/UD_519A/2025 z dnia 28.02.2025 r. w sprawie Pani M.S. została podpisana przez Kierownika Ośrodka bez wskazania <z upoważnienia> oraz opatrzona niewłaściwą pieczęcią z powodu omyłki. W ośrodku funkcjonują dwie pieczętki, a podczas podpisywania dokumentu doszło do przypadkowego użycia niewłaściwej. Był to błąd techniczny, który nie miał wpływu na merytoryczną treść ani ważność decyzji. Jednocześnie pragnę podkreślić, że decyzje wydawane przez Ośrodek zawsze są podbijane <z upoważnienia wójta> zgodnie z obowiązującymi procedurami. Opisana sytuacja miała charakter incydentalny i nie wynikała z celowego działania, lecz zwykłej pomyłki. Dołożymy wszelkich starań, aby w przyszłości uniknąć podobnych nieścisłości”.

(dowód akta kontroli str.143)

9. W podstawach prawnych skontrolowanych decyzji nr 19 (Z.J.) i nr 5 (M.S.) przywoływano art. 130 § 4 k.p.a.²⁹, a nie przywoływano art. 32 ust. 1 d³⁰ ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przepis ten dotyczy istotnych dla postępowania rozwiązań takich jak nadanie rozstrzygnięciu rygoru natychmiastowej wykonalności. Umożliwia on niezwłoczną realizację decyzji administracyjnej w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych i jako przepis szczególny ustawy o świadczeniach rodzinnych (lex specialis) ma pierwszeństwo przed ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta – pomimo braku przymiotu ostateczności – podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej uostatecznienia. Takie postępowanie narusza art. 32 ust. 2³¹ ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art.

²⁷ wyrok NSA z 17.04.2018 r., I GSK 351/18.

²⁸ Wyrok NSA z 22.10.2021 r. I OSK 404/21

²⁹ Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu. § 2. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. § 3. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się w przypadkach, gdy: 1) decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108); 2) decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy.

³⁰ decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.

³¹ w sprawach nieuregulowanych w ustawie o świadczeniach rodzinnych stosuje się przepisy k.p.a. Kodeks postępowania administracyjnego, zgodnie z zapisem ustawy, stosuje się jedynie w sprawach nieuregulowanych.

107 § 1 k.p.a.³², który w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach Pani Z.J. i M.S> (dot. szo) organ w podstawie prawnej wskazuje art. 130 § 4 k.p.a., a nie art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych mówiący o rygorze natychmiastowej wykonalności w wyniku przeoczenia pracownika. Do niedopatrzenia doszło w natłoku spraw. Przyczyna nieprawidłowości: w wyniku przeoczenia pracownika z powodu dużego obciążenia pracą oraz ograniczonych zasobów kadrowych”

(dowód akta kontroli str.73)

10. W sprawach nr 5 (M.S.) oraz nr (Z.J.) Organ przed wydaniem decyzji o przyznaniu prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego nie wystąpił do Kierownika OPS o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego potwierdzającego sprawowanie opieki do czego był zobligowany na mocy art. 16 a ustawy o świadczeniach rodzinnych obowiązującego do dnia 31.12.2023 r. w związku z art. 63 ust. 1³³ ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wpierającym.³⁴

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach Pani Z.J. oraz M.S. organ przed wydaniem decyzji o przyznaniu specjalnego zasiłku rodzinnego nie przeprowadził rodzinnego wywiadu środowiskowego w celu weryfikacji okoliczności spełniania warunków o których mowa w art. 16 a ustawy ŚR w wyniku przeoczenia pracownika. Niedopatrzenie to wynikało z dużej liczby prowadzonych spraw, co doprowadziło do pominięcia tego etapu weryfikacji warunków określonych w art. 16 a ustawy o świadczeniach rodzinnych”.

(akta kontroli str.81)

11. W sprawie nr 5 (M.S.) Strona złożyła w Organie w dniu 31.12.2024 r. zgodę na zmianę decyzji przyznającej specjalny zasiłek opiekuńczy w związku z poprawą sytuacji finansowej. Organ po otrzymaniu oświadczenia strony dopiero 31.01.2025 r. wszczął postępowanie w przedmiocie uchylenia decyzji Organ uchylił decyzję dopiero 28.02.2025 r. Należy zauważyć, że sporządzenie zawiadomienia o wszczęciu postępowania w przedmiocie uchylenia decyzji przyznającej świadczenie miesiąc po złożeniu oświadczenia strony może wskazywać na bezczynność organu. Zgoda strony została udzielona wprost i organ powinien rozważyć uchylenie bez zbędnej zwłoki decyzję przyznającą świadczenie na podstawie art. 155 k.p.a.³⁵

Wydanie decyzji po 2 miesiącach od złożenia oświadczenia Strony narusza art. 35 k.p.a.³⁶

³² Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu

³³ W sprawach o świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa ustawie zmienianej w art. 43 w brzmieniu dotychczasowym, do których prawo powstało do dnia 31 grudnia 2023 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

³⁴ (Dz. U. 2023 r., poz.1429)

³⁵ Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony

³⁶ organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu

Kierownik Ośrodka wyjaśnił;

„W sprawie Pani M.S. Organ uchylił decyzję dotyczącą specjalnego zasiłku opiekuńczego dopiero 28.02.2025 r. pomimo, iż w dniu 31.12.2024 r. organ posiadał zgodę Strony na zmianę decyzji w związku z podjęciem przez Stronę zatrudnienia, które powoduje utratę prawa do pobierania szo w dniu 20.12.2024 r. Pomimo zgody Strony na zmianę decyzji w dniu 31.12.2024 r., organ administracyjny potrzebował dodatkowego czasu na przeprowadzenie pełnej weryfikacji sytuacji dochodowej rodziny. Zgodnie z art. 16 a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przy ocenie prawa do świadczenia rodzinnego bierze się pod uwagę dochód całej rodziny. Podczas weryfikacji organ ustalił, że córka Pani M. podjęła zatrudnienie już od października 2024 r., co miało wpływ na wysokość dochodów rodziny i tym samym na datę przysługiwania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Przeprowadzenie tej weryfikacji wymagało czasu i dokładnej analizy, ponieważ należało ustalić, czy dochód z zatrudnienia córki wpływa na prawo do pobierania szo do 19.12.2024 r. Ze względu na dochód uprawniający szo nie przysługiwało już od 1.12.2024 r., a z powodu zatrudnienia strony byłoby to dopiero 20.12.2024 r. ”.

(dowód akta kontroli str.141)

12. W sprawie nr 5 (M.S.) organ dokonał weryfikacji dochodów rodziny Strony, z których wynikało, iż od 20.12.2024 r. Strona podjęła zatrudnienie i w związku z tym nie może być uprawniona do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego. W trakcie weryfikacji okazało się, że członek rodziny wnioskodawcy również podjął zatrudnienie, a kwota dochodu uzyskanego z tego tytułu ma wpływ na prawo do świadczenia. [REDAKTOWANE] rodzina przekracza kryterium dochodowe uprawniające do specjalnego zasiłku opiekuńczego. Decyzją administracyjną [REDAKTOWANE]. Organ uchylił Stronie prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego od 1.02.2025 r. Tak wydana decyzja skutkuje tym, iż Strona była uprawniona do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego do 31.01.2025 r., a nie do 30.11.2024 r. Takie działanie narusza art. 24 ust. 7³⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani M.S. Organ uchylił decyzję dotyczącą specjalnego zasiłku opiekuńczego od 1.02.2025 r., skoro z akt sprawy wynika, że Strona nie jest już uprawniona do świadczeń od 1.12.2024 r., ponieważ w ocenie tutejszego Organu uchylenie powinno nastąpić z początkiem miesiąca, w którym wydawana jest tego rodzaju decyzji (w uzasadnieniu decyzji poruszono kwestię okresu przysługiwania świadczenia). Natomiast kwestia zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres, w którym Stronie ono nie przysługiwało, zostanie rozstrzygnięte osobną decyzją”.

(dowód akta kontroli str.139)

13. W sprawie nr 21 (W.Ż.) strona złożyła wniosek o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na nowy okres zasiłkowy 2024/2025 r. w dniu 18.10.2024 r. Organ dopiero w dniu 8.01.2025 r. zakończył postępowanie w powyższej sprawie sporządzając zawiadomienie o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.

miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3

³⁷ W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczeń rodzinnych lub obniżenie ich wysokości, świadczenia nie przysługują lub przysługują w niższej wysokości od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu

Tym samym został naruszony art. 26 ust. 4³⁸ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. W.Z. organ zakończył postępowanie w sprawie wniosku [REDAKTOWANE] z naruszeniem art. 26 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych przez przeoczenie pracownika. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(dowód akta kontroli str.149)

14. W skontrolowanej sprawie nr 11 (J.J.) organ nieprawidłowo zweryfikował składki zdrowotne niektórych członków rodziny za rok bazowy tj. 2023 w Empatii –ZUS. Takie działanie jest niezgodne z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych³⁹. Dochodem rodziny jest suma dochodów członków rodziny⁴⁰. Dochód członka rodziny – to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Ustawa o świadczeniach rodzinnych nakłada na organ ustalający prawo do świadczeń rodzinnych obowiązek samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji. Uzyskanie i weryfikacja może odbywać się drogą elektroniczną lub pisemnie⁴¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani J.J. organ błędnie ustalił dochód Pani J.J. za rok bazowy odliczając od dochodu Strony składki zdrowotne w wysokości [REDAKTOWANE] zamiast [REDAKTOWANE]. Przeliczono ponownie dochód rodziny. Nie wpływa to jednak na rozstrzygnięcie sprawy, ponieważ dochód ten jest dochodem utraconym, w związku z uzyskaniem przez Panią J.J. prawa do urlopu wychowawczego. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie pracownika z powodu dużego obciążenia pracą”.

(dowód: akta kontroli str.125)

15. W sprawie nr 21 W.Ż. [REDAKTOWANE] r. Organ prowadził postępowanie w zakresie świadczeń rodzinnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej. Sporządzane w sprawach pisma m.in. wezwanie, zawiadomienie o przedłużeniu terminu do załatwienia sprawy, zawiadomienia o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia, podpisywane były przez Kierownika Ośrodka, bez wskazania, że legitymuje się on upoważnieniem Wójta Gminy do prowadzenia postępowań administracyjnych w niniejszych sprawie.

³⁸ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 31 grudnia.

³⁹ dochód stanowią przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne

⁴⁰ art. 3 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

⁴¹ Art. 23 b ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych wskazuje, iż w taki sposób organ ma obowiązek uzyskać informacje o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

Takie działanie narusza art. 3 pkt. 11⁴² w zw. z art. 20 ust. 3⁴³ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„(...) zgodnie z upoważnieniem udzielonym mi przez Wójta Gminy Osiecznica w formie zarządzenia, zostałam upoważniona do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych. Na podstawie tego upoważnienia przyjął, że mam prawo do samodzielnego prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.. W związku z tym podpisywałam dokumenty jako „Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej”, uznając, że działam w ramach powierzonych mi kompetencji. Nie stosowałam formuły <z upoważnienia Wójta>, ponieważ błędnie zinterpretowałam zarządzenie Wójta Gminy Osiecznica, przyjmując, że pełnię te zadania samodzielnie w zakresie przyznanych mi kompetencji. W upoważnieniu Wójta Gminy określono, że mam pełną odpowiedzialność za prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. Działając jako Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, uznałam, że posiadam odpowiednie kompetencje do realizacji tych zadań na poziomie jednostki gminnej, a tym samym podpisywałam dokumenty w ramach pełnionych przeze mnie obowiązków. Obecnie jestem świadoma, że w przypadku podpisywania pism dotyczących świadczeń rodzinnych powinnam stosować formułę, <z upoważnienia Wójta>’. Przyznaję, że wynikało to z mojego błędnego rozumienia zapisów upoważnienia. W przyszłości dostosuję swoje działania do wymogów procedur administracyjnych, aby zapewnić pełną zgodność z obowiązującymi przepisami”.

(dowód: akta kontroli str.145)

16. W sprawie nr 11 (J.J.) zakończonej wydaniem decyzji znak [REDAKTOR] [REDAKTOR] Organ ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami błędnie ustalił dochód rodziny, nie doliczając do dochodu rodziny kwoty [REDAKTOR] za 2023 r. z tytułu wyegzekwowanych i przekazanych przez komornika sądowego alimentów. Organ dysponował zaświadczeniem od komornika o kwotach przekazanych wierzycielce w 2023 r. Nie uwzględnienie w wyliczeniu alimentów otrzymanych od komornika sądowego narusza art. 3 pkt 1 lit. c tiret 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁴⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani J.J. Organ ustalając dochód rodziny Pani J.J. za rok bazowy nie doliczył alimentów otrzymanych od komornika sądowego za 2023 r., ponieważ we wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego zgodnie z oświadczeniem Strony wliczono alimenty na dziecko w pełnej wysokości (zasądzonej wyrokiem zaocznym z dnia 6.09.2017 r.). Strona w tym wniosku nie wykazała iż w 2023 r. nie otrzymała świadczeń alimentacyjnych w pełnej

⁴² organ właściwy - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne lub otrzymujące świadczenia rodzinne;

⁴³ Świadczenia rodzinne przyznaje "organ właściwy", którym w rozumieniu ustawy jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne. Organ właściwy może jednak przenieść swoje uprawnienia do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania decyzji w tych sprawach. Pisemnego upoważnienia do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji organ właściwy może udzielić swojemu zastępcy, pracownikowi urzędu, kierownikowi ośrodka pomocy społecznej lub innej osobie na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej. Kierownik ośrodka pomocy społecznej, działając jako organ I instancji, działa z upoważnienia wójta gminy.

⁴⁴ ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie – oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób, inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, alimenty na rzecz dzieci.

wysokości. Nie miało to wpływu na rozstrzygnięcie sprawy. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie pracownika z powodu dużego obciążenia pracą”.

(dowód: akta kontroli str.123)

17. W sprawie nr 5 (M.S.) Organ decyzją nr [REDAKTOWANO] r, ustalił prawo do [REDAKTOWANO] bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia. Brak dokumentów potwierdzających datę i kwotę utraconego dochodu co narusza art. 23 ust. 4 d⁴⁵ oraz 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Dysponując tylko częścią dokumentów niemożliwe jest prawidłowe ustalenie dochodów rodziny, a tym samym ustalenie czy wnioskodawca spełnia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania świadczeń. Organ nie wezwał strony zgodnie z art. 24 a ust. 2⁴⁶ ww. ustawy do uzupełnienia wniosku. Ma to szczególne znaczenie by prawidłowo ustalić dochód rodziny, a tym samym stwierdzić, czy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania ww. świadczenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani M.S. Organ przyznał prawo [REDAKTOWANO] (...) pomimo braku kompletu dokumentów dotyczących utraty dochodu przez Pana K.K. najprawdopodobniej wskutek przeoczenia lub błędu pracownika rozpatrującego sprawę. Dokument uzupełniono w trakcie kontroli”.

(akta kontroli str.83)

18. W sprawie nr 5 (M.S.) Organ decyzją [REDAKTOWANO] r, ustalił prawo [REDAKTOWANO] Po powzięciu informacji o podjęciu zatrudnienia przez córkę wnioskodawczyni po roku bazowym, nie wezwał Strony do dostarczenia dokumentu potwierdzającego kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu. Tym samym naruszono art. 24 a ust. 2 oraz art. 5 ust. 4b⁴⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik poinformował wnioskodawcę w siedzibie Organu o konieczności dostarczenia brakującego dokumentu. Przez przeoczenie nie wystosowano pisma do Strony. Strona dostarczyła dokument Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

⁴⁵ W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

⁴⁶ W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

⁴⁷ W przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, dochodu osoby uczącej się lub dochodu dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych.

19. W sprawie nr 21 (W.Ż.) organ pismem [REDAKTOWANE] o pozostawił wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez rozpatrzenia. Jednakże przed pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia, Organ nie wezwał pisemnie Wnioskodawcy do uzupełnienia brakujących dokumentów, do czego był zobligowany na mocy art. 24 a ust. 2⁴⁸ ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 14⁴⁹ i art. 54⁵⁰ k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Strona została poinformowana o konieczności dostarczenia niezbędnych dokumentów w siedzibie Organu i telefonicznie. Przez przeoczenie nie zostało wystosowane stosowne pismo do Strony. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.159)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej,
2. brak weryfikacji w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
3. brak weryfikacji w systemie Emp@tia informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek,
4. nieterminowe doręczanie decyzji dot. świadczeń rodzinnych,
5. realizacja wypłaty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przed odebraniem decyzji przez Stronę,
6. brak potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów dołączonych do wniosku przez Stronę,
7. brak wnikliwego zbadania sprawy dot. terminu rozpoczęcia urlopu wychowawczego,
8. wydanie decyzji nie w imieniu organu właściwego,
9. błędnie przywołana podstawa prawna w decyzji dot. uchylecia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
10. przyznanie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego,
11. nieterminowe wwanie decyzji uchylającej prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego,

⁴⁸ Patrz przypis 46.

⁴⁹ sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią (...).

⁵⁰ w wezwaniu należy wskazać: 1) nazwę i adres organu wzywającego; 2) imię i nazwisko wzywanego; 3) w jakiej sprawie oraz w jakim charakterze i w jakim celu zostaje wezwany; 4) czy wezwany powinien się stawić osobiście lub przez pełnomocnika, czy też może złożyć wyjaśnienie lub zeznanie na piśmie; 5) termin, do którego żądanie powinno być spełnione, albo dzień, godzinę i miejsce stawienia się wezwanego lub jego pełnomocnika; 6) skutki prawne niezastosowania się do wezwania.

12. błędnie ustalona data do kiedy strona była uprawniona do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
13. zakończenie postępowania w przedmiocie wniosku o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami z naruszeniem art. 26 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
14. nieprawidłowa weryfikacja składek zdrowotnych za rok bazowy,
15. prowadzenie postępowania dot. świadczeń rodzinnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej
16. błędnie ustalony dochód rodziny poprzez niedoliczenie alimentów otrzymanych od komornika w roku bazowym,
17. ustalanie prawa do świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów,
18. brak wezwań do uzupełnienia wniosku,
19. pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia bez pisemnego wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku.

Działalność GOPS w Osiecznicy w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

C) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵¹ oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy realizuje świadczenia rodzinne dla 3 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od 1.01.2024 r. do 26.03.2025 r. Ośrodek wydał 4 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych. Od treści wydanych decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka o następujących numerach:

1. [REDAKTURA] 8185-000082/Z/02/2024 z dnia 28.02.2024 r.
[REDAKTURA] – 81820-000173/ZP/08/2024 z dnia 21.08.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem

⁵¹ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 337 ze zm.)

dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

GOPS w Osiecznicy samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone były terminowo. Termin ich wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanej sprawie nr 2 (M.S.) Organ dysponował oświadczeniem wnioskodawcy, iż członek rodziny przebywa w kraju w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, nie wezwał Strony o dostarczenie dokumentów potwierdzających fakt pracy poza granicami RP oraz nie przekazał niezwłocznie akt spraw do Wojewody Dolnośląskiego. Takie działanie jest sprzeczne z art. 24a ust. 2⁵² oraz art. 23a ust. 2⁵³ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśniła:

„W sprawie Pani M.S. dysponując oświadczeniem wnioskodawcy, iż członek rodziny przebywa poza granicami RP, w kraju w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ nie wezwał strony o dostarczenie dokumentów potwierdzających zmianę sytuacji rodzinnej, ponieważ dopiero podczas wewnątrz kontrolnego sprawdzania wniosku zauważono nieprawidłowości zaistniałe w sprawie. Następnie zostały podjęte kroki zmierzające do naprawy zaistniałej sytuacji. Wniosek wraz z dokumentami został przekazany do Wojewody. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości.”

(akta kontroli str.151)

2. W skontrolowanej sprawie nr 2 (M.S.) Organ wydał decyzję o przyznaniu prawa do zasiłku rodzinnego z naruszeniem przepisów o właściwości. Z akt sprawy wynika, iż członek rodziny wnioskodawcy przebywa w kraju, w którym zastosowanie mają przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

⁵² w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

⁵³ w przypadku gdy osoba uprawniona do świadczeń rodzinnych lub członek rodziny tej osoby lub rodzic dziecka przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami, w tym informacjami dotyczącymi sprawy, wojewodzie.

Takie działanie jest sprzeczne z art. 21 ust. 1⁵⁴ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśniła:

„W sprawie Pani M.S. organ wdał decyzję o przyznaniu prawa do zasiłku pielęgnacyjnego z naruszeniem przepisów o właściwości, wiedząc, iż członek rodziny przebywa poza granicami kraju, mając obowiązek przekazania wniosku do wojewody, który jest właściwy do rozpoznania sprawy w związku z koordynacją świadczeń z powodu przeoczenia pracownika. Po kontrolnym sprawdzeniu wniosku podjęto kroki zmierzające do naprawy zaistniałej sytuacji. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości.”

(akta kontroli str.153)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak wezwania do uzupełnienia wniosku,
2. przyznanie prawa do świadczeń z pominięciem właściwości Organu.

Działalność GOPS w Osiecznicy w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowości przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

D) Postępowanie dotyczące ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

⁵⁴ do zadań wojewody w zakresie świadczeń rodzinnych należy: pełnienie funkcji instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej; 2) wydawanie decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy w okresie objętym kontrolą przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 3 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 2 przekazanych spraw:

1. M.B.

2.M.Cz.

W skontrolowanych sprawach Strony informowały w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach spraw były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL. Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonymi wnioskami oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.⁵⁵

W kontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Działalność GOPS w Osiecznicy w obszarze postępowania dotyczącego ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz terminowość przekazania ww. wniosku, **oceniono pozytywnie.**

E) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z fundusz alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2024 r. do dnia kontroli Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 46 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 33 rodziny.

(akta kontroli str.66)

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 26.03.2025r. wypłacono 638 świadczeń na łączną kwotę 307 420,66 zł, z tego na osobę uprawnioną:

⁵⁵Patrz przypis 36

- w wieku 0 – 17 lat – 526 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 112 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

(akta kontroli str.65)

W powyższym okresie Ośrodek wydał 50 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym jedną decyzję odmowną. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

(akta kontroli str.65)

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 8 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 6 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.E.F.-Dz. – 8186-000037/FA/12/2024 z dnia 6.12.2024 r. ze zm.,
8186-000036/FA/12/2024 z dnia 6.12.2024 r.

2.M.Ch – 8186-000027/FA/10/2024 z dnia 15.10.2024 r.

3.A.S. – 8186-000018/FA/10/2024 z dnia 8.10.2024 r. ze zm.

4.A.W. – 8186-000023/FA/10/2024 z dnia 14.10.2024 r.

5.E.M. – 8186-000007/FA/09/2024 z dnia 17.09.2024 r. ze zm.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. (Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującej w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁶.

⁵⁶ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. (...).

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁵⁷ i art. 46⁵⁸ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”.

Tym samym naruszony art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.⁵⁹ oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁰.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego błędnie formułuje rozstrzygnięcia (osnowę) decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując, że świadczenie zostało przyznane przedstawicielowi ustawowemu z powodu błędnego szablonu decyzji. Sformułowanie na wydruku decyzji zostało poprawione. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.115)

2. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie poucza Stronę o przysługujących jej środkach odwoławczych. W decyzjach, w których odstępuje od uzasadnienia decyzji, gdyż decyzja spełnia żądania strony, informuje Stronę,

⁵⁷Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma: 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 1640), albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się.

⁵⁸Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyli się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu.

⁵⁹Patrz przypis 14

⁶⁰Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo

iz przysługuje jej odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, co jest niezgodne z art. 127 § 1 k.p.a.⁶¹

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Decyzja została sporządzona na podstawie systemowego szablonu, który automatycznie wygenerowała uzasadnienie i pouczenie o odwołaniu. W natłoku spraw nie zwróciłam uwagi na to, że w tej sytuacji, zgodnie z art. 107 § 4 k.p.a. uzasadnienie nie było wymagane. Było to niezamierzone przeoczenie, wynikające z rutynowego korzystania z gotowych wzorców decyzji. W przyszłości dołożę większej staranności przy ich weryfikacji”.

(akta kontroli str.109)

3. W sprawie nr 1 (E.F.-Dz.) Organ rozpoczął wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez Stronę.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 110 § 1 k.p.a.⁶²

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Decyzja przyznająca prawo do funduszu alimentacyjnego została wysłana pocztą. W terminie wypłat brak było zwrotnego potwierdzenia odbioru. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.113)

4. W sprawie nr 5 (A.W.) Organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów. W aktach sprawy brak dokumentu potwierdzającego datę utraty dochodu z roku bazowego

Organ nie wezwał Strony do złożenia wyjaśnień zgodnie z § 7 pkt 2⁶³ Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego⁶⁴ do złożenia wyjaśnień w sprawie i dostarczenia właściwego dokumentu potwierdzającego datę utraty dochodu za 2023 r.

Tym samym naruszony został art. 9 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik zasugerował się rozmową telefoniczną z Panią A.W., z której wynikało, że w danym zakładzie pracy już nie pracuje, nie posiada dokumentów na potwierdzenie tego faktu. Z powodu przeoczenia zapomniano odebrać od Strony oświadczenia potwierdzające ten fakt”.

(akta kontroli str.111)

⁶¹ Decyzja wydana w pierwszej instancji, od której uzasadnienia organ odstąpił z powodu uwzględnienia w całości żądania strony, jest ostateczna.

⁶² Patrz przypis 18

⁶³ w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyiciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

⁶⁴ (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341)

⁶⁵ w przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy lub po tym roku, ustalając jego dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
2. błędne pouczenie strony w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji, w związku z art. 107 § 4 k.p.a.,
3. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez Stronę,
4. przyznanie prawa do świadczeń bez kompletu dokumentów oraz brak wezwań do uzupełnienia dokumentów.

Działalność GOPS w Osiecznicy w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

F) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Osiecznica zarejestrowanych było 72 dłużników alimentacyjnych.

Informację na temat dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych wobec nich działań przedstawia poniższa tabela.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych od 1.01.2024 r.	Liczba narastająco - stan na 26.03.2025 r.
1. Liczba Dłużników alimentacyjnych w gminie (wg stanu na 26.03.2025 r.)	72
2. Liczba otrzymanych od organu właściwego wierzyciela wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	9
3. Liczba przeprowadzonych przez organ właściwy dłużnika wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych	3
4. Liczba przekazanych komornikom sądowym informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	0
5. Liczba zobowiązań dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	0
6. Liczba informacji przekazanych do właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	0
7. Liczba uzyskanych od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	0
8. Liczba wszczętych postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1

9. Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
10. Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
11. Liczba skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego po wydaniu ostatecznej decyzji orzekającej uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	25
12. Liczba wystąpień z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	0
13. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
14. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
15. Liczba wystąpień z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
16. Liczba przekazanych do sądu informacji o beczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy)	0
17. Liczba przekazanych informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	129
18. Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań	8

(akta kontroli, str.67)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Biuro Informacji Gospodarczej Infomonitor,
2. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej.
3. Krajowy Rejestr Dłużników,
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej

(akta kontroli, str.55)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2024 r. do 26 marca 2025 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ nie było takiej potrzeby oraz osoby uprawnione nie wskazywały chęci do wystąpienia z takim powództwem”.

(akta kontroli, str.59)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. H.D., 2. P.F., 3. R.F., 4. K.K., 5. Z.W., 6. T.M.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych⁶⁶ w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Informujemy, że w okresie objętym kontrolą, tj. Od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli tj. 26 marca 2025 r. nie dokonano zgłoszeń do Krajowego Rejestru Zadłużonych. Brak zgłoszeń wynika z faktu, iż w podanym okresie Organ nie stwierdził istnienia dłużników spełniających przesłanki wpisania ich do Krajowego Rejestru Zadłużonych”.

(akta kontroli str.57)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych Organ w kierowanych informacjach do organu właściwego dłużnika wskazywał należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 7 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁷. Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznajomości prawa i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek⁶⁸.

⁶⁶ (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909 ze zm.)

⁶⁷ organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, czyli należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej – do ich całkowitego zaspokojenia.

⁶⁸ art. 9 k.p.a

Zatem pisma przekazujące informacje o należnościach dłużnika alimentacyjnego winny być sporządzone rzetelnie, aby nie powodowały niedomówień. Za powyższym przemawia również zasada zaufania do władzy publicznej⁶⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„We wnioskach o podjęcie działań kierowanych do organu właściwego dłużnika wykazano należności wobec wierzyciela przez przeoczenie. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości.”

(akta kontroli str.79)

2. W skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷⁰.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W zawiadomieniach do dłużników wykazano należności wobec wierzyciela przez przeoczenie. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli, str.97)

3. W sprawie nr 3 (R.F.) organ nierzetelnie sporządził informację o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

W ww. sprawie organ w dniu 15.10.2024 r. skierował do komornika sądowego harmonogram wypłat, w którym wskazał, że w dniu 20.10.2024 r. rozpocznie realizację decyzji. Jak wynika z list wypłat – realizację decyzji rozpoczęto w dniu 23.10.2024 r. i o zmianie terminu nie poinformowano komornika sądowego.

Harmonogram wypłat powinien być sporządzany rzetelnie, aby nie powodował niedomówień. Za powyższym przemawia również zasada zaufania do władzy publicznej.⁷¹

Takie działanie jest niezgodne z art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷² w zw. art. 8 k.p.a.

⁶⁹ art. 8 k.p.a.

⁷⁰ organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

⁷¹ Patrz przypis 65

⁷² Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3, lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3a, organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, dołącza informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji, o której mowa w pkt 1, i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Termin wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalony jest do ostatniego dnia każdego miesiąca. W harmonogramie podana jest data z jaką planowano wypłatę świadczeń. Z przyczyn technicznych wypłata została przeprowadzona później. Przez przeoczenie nie powiadomiono komorników”.

(akta kontroli str.87)

4. W skontrolowanych sprawach Organ sporządził wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej zanim decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego stały się ostateczne i dołączał komornikowi sądowemu nieostateczne decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakazuje, aby do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej organ dołączał ostateczną decyzję przyznającą świadczenie⁷³. Ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy⁷⁴.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużników alimentacyjnych organ sporządza wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego zanim decyzja przyznająca świadczenia stała się ostateczna z niedopatrzenia pracownika, które było spowodowane zwiększoną liczbą spraw oraz pośpiech w działaniu. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli, str.77)

5. W skontrolowanych sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych organ nie informuje komorników sądowych o podjętych działaniach i ich efektach.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Działania wobec dłużników są prowadzone sukcesywnie i nie zakończono jeszcze postępowania wobec dłużników. Przyczyną nie zrealizowania zadania była zwiększona liczba spraw. Brak realizacji nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.75)

6. W sprawie nr 1 (H.D), nr 2 (P.F.), nr 3 (R.F.), nr 4 (K.K.), nr 5 (Z.W.) Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.⁷⁶ zawiadamiał organy Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych

⁷³ art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

⁷⁴ art. 16 § 1 k.p.a.

⁷⁵ Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach

⁷⁶ instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁷⁷ z naruszeniem art. 35 k.p.a.⁷⁸ (np. w sprawie nr 3 R.D. decyzja przyznająca świadczenia została wydana 15.10.2024 r., a zawiadomienie do prokuratury dopiero 7.02.2025 r., w sprawie nr 4 K.K. decyzja przyznająca wydana została 8.10.2024 r., a zawiadomienie do prokuratury dopiero 10.02.2025 r.)

Takie postępowanie narusza art. 35 k.p.a.⁷⁹ w zw. z art. 6 k.p.a.⁸⁰.

Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wniosek o ściganie został sporządzony z naruszeniem terminu określonego w art. 35 k.p.a. w wyniku przeoczenia spowodowanego nadmiernym obciążeniem pracą oraz dużą liczbą prowadzonych spraw. W związku z tym, w niektórych przypadkach termin określony w art. 35 k.p.a. nie został dochowany. Opóźnienie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(dowód akta kontroli str.135)

7. W sprawie nr 1 (H.D.), Organ skierował wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika dopiero 12.02.2025 r., tj. po upływie 2 miesięcy od dnia wydania 6.12.2024 r. decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W sprawie nr 4 (K.K.) .), Organ skierował wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika dopiero 12.02.2025 r., tj. po upływie 4 miesięcy od dnia wydania 8.10.2024 r. decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W obu tych sprawach pisma sporządzono po upływie terminów określonych w art. 35 k.p.a.⁸¹

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 1 (H.D.) wyjaśnił:

„W związku z przekroczeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. przy sporządzaniu wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, uprzejmie wyjaśniam, że opóźnienie wynikało z następujących okoliczności: obciążenie pracą organu, wzrost liczby spraw, przy ograniczonych zasobach kadrowych, mógł wpłynąć na terminowość sporządzania wniosków o podjęcie działań wobec dłużników”.

(dowód akta kontroli str.95)

⁷⁷ art. 209 § 1 kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

⁷⁸ organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

⁷⁹ Patrz przypis 36

⁸⁰ Zasada praworządności

⁸¹ Patrz przypis 36

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 4 (K.K.) wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika K.K. wniosek o podjęcie działań wobec niego został sporządzony w dniu 12.02.2025 r. Przyczyną braku wcześniejszego sporządzenia wniosku było znaczne obciążenie pracą oraz ograniczone zasoby kadrowe organu. W związku z tym priorytet nadano sprawom o wyższej szkodliwości finansowej, co wpłynęło na termin podjęcia działań wobec dłużnika”.

(dowód akta kontroli str.89)

Należy zauważyć, że obciążenie dużą liczbą zadań nie może być powodem uznania wyjaśnień w przypadku niewłaściwego realizowania zadań.

8. W sprawie nr 2 (P.F.) po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 6.12.2024 r. Organ do dnia kontroli nie skierował wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika do organu właściwego dłużnika.

Takie postępowanie narusza art. 3 ust. 5 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ⁸².

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Brak sporządzenia wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego P.F. po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 6 grudnia 2024 r. wynika z przeoczenia pracownika. Opóźnienie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli, str.91)

9. W sprawie nr 5 (Z.W.) Organ przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 14.10.2024 r. Dłużnik mieszka na terenie gminy Osiecznica. Organ do dnia kontroli nie wezwał dłużnika na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego.

Naruszony został art. 4 ust. 1 ⁸³ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika Z.W. organ nie podjął działań wobec dłużnika z powodu dużego obciążenia pracą oraz ograniczonych zasobów kadrowych. Sprawa W. znajduje się w harmonogramie działań i zostanie podjęta niezwłocznie”.

(dowód akta kontroli str.93)

10. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ prowadził postępowanie wobec dłużników jako Ośrodek Pomocy Społecznej. Sporządzane w sprawach pisma m.in. informacje do dłużników, wnioski o podjęcie działań, wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, wnioski o ściganie, wezwania na wywiad alimentacyjny podpisywane były przez Kierownika Ośrodka i opieczetowane pieczęcią „Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy” bez wskazania „z upoważnienia Wójta Gminy Osiecznica”.

⁸² Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku (...) przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego

⁸³ organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niepołożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbiera od niego oświadczenie majątkowe oraz informuje dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Takie działanie narusza art. 2 ust. 8⁸⁴ i 9⁸⁵ w zw. z art. 8 b⁸⁶ i art. 12 ust. 1⁸⁷ i ust. 2⁸⁸ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Zgodnie z upoważnieniem udzielonym mi przez Wójta Gminy Osiecznica w formie zarządzenia, zostałam upoważniona do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego. Na podstawie tego upoważnienia przyjął, że mam prawo do samodzielnego prowadzenia postępowań administracyjnych związanych z dłużnikami alimentacyjnymi. W związku z tym podpisywałam dokumenty jako „Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej”, uznając, że działam w ramach powierzonych mi kompetencji. Nie stosowałam formuły „z upoważnienia Wójta”, ponieważ błędnie zinterpretowałam zarządzenie Wójta Gminy Osiecznica, przyjmując, że pełnię te zadania samodzielnie w zakresie przyznanych mi kompetencji. W zarządzeniu Wójta Gminy Osiecznica określono, że upoważniam Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach związanych z funduszem alimentacyjnym. Działając jako Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, uznałam, że posiadam odpowiednie kompetencje do realizacji tych zadań na poziomie jednostki gminnej, a tym samym podpisywałam dokumenty w ramach pełnionych przeze mnie obowiązków. Obecnie jestem świadoma, że w przypadku podpisywania pism dotyczących dłużników alimentacyjnych powinnam stosować formułę „z upoważnienia Wójta”. Przyznaję, że wynikało to z mojego błędnego rozumienia zapisów upoważnienia. W przyszłości dostosuję swoje działania do wymogów procedur administracyjnych, aby zapewnić pełną zgodność z obowiązującymi przepisami”.

(dowód akta kontroli str.85)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. nierzetelne sporządzanie informacji do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego,
2. nierzetelne sporządzanie zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,

⁸⁴ organ właściwy dłużnika - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;

⁸⁵ organ właściwy wierzyciela - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej;

⁸⁶ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

⁸⁷ Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela.

⁸⁸ Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji

3. nierzetelne sporządzanie informacji o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach,
4. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia,
5. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych,
6. nieterminowe sporządzanie jako organ właściwy wierzyciela zawiadomień do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. wobec dłużnika alimentacyjnego,
7. nieterminowe sporządzenie jako organ właściwy wierzyciela wniosku o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika,
8. brak sporządzenia wniosku o podjęcie działań po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
9. niepodejmowanie działań wobec dłużnika alimentacyjnego i brak wezwania go na wywiad alimentacyjny.
10. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej.

Działalność GOPS w Osiecznicy w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **negatywnie**.

G) Postępowanie w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do zasiłków dla opiekunów. Terminowość przyznawania świadczeń.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.⁸⁹ Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygaśa z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiecznicy w okresie objętym kontrolą wypłacał jedno świadczenie z tytułu zasiłków dla opiekunów. W okresie tym wydał 1 decyzję administracyjną. Od treści wydanej decyzji wnioskodawca nie wniósł odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zmiany decyzji dotyczącej uchylenia prawa do zasiłku dla opiekuna, o następującym numerze:

1. **A.D.** – 81824-000061/UD_519B/02/2025 z dnia 12.02.2025 r.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanej sprawie Organ decyzją 81824-000061/UD_519B/02/2025 z dnia 12.02.2025 r. orzekł o wygaśnięciu decyzji nr 81824-000284/ZDO/08/2014 z dnia 21.08.2014 r. ze zmianami. W tym miejscu należy zauważyć, że w aktach sprawy brak decyzji nr 81824-000284/ZDO/08/2014 z dnia 21.08.2014 r. Świadczenie dla wnioskodawcy zostało przyznane

⁸⁹ (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 246)

decyzją nr SKO/41/ŚR-114/2014 z dnia 4.08.2014 r. ze zmianami w związku powyższym do dnia kontroli nie zostało prawidłowo uchylone prawo do świadczenia.

W związku ze zgonem osoby wymagającej opieki w dniu 11.12.2024 r. Organ powinien zastosować art. 32 ust. 1⁹⁰ ustawy o świadczeniach rodzinnych i prawidłowo uchylić prawo do świadczenia mając na względzie art. 10 ust. 1⁹¹ ustawy ZDO.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pana A.D. Organ do dnia kontroli nie uchylił w oparciu o art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych prawa do zasiłku opiekuńczego w związku ze zgonem w dniu 11.12.2024 r. osoby wymagającej opieki, ponieważ błędnie uznał, że w sprawie znajdzie zastosowanie art. 162 ust. 1 pkt 1 k.p.a. Działanie to nie było zamierzone, a organ podjął działania mające na celu usprawnienie procesów wewnętrznych i minimalizację ryzyka wystąpienia podobnych sytuacji w przyszłości”.

(akta kontroli str.147)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak uchylecia prawa do świadczenia w związku ze zgonem osoby wymagającej opieki.

Działalność GOPS w Osiecznicy w obszarze postępowania ustalania/zmiany/uchylecia prawa do zasiłków dla opiekunów oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

H) Postępowanie w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie od objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 do 26.03.2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecznicy nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie ww. świadczenia dlatego odstąpiono od kontroli w tym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej,

⁹⁰ Organ właściwy oraz wojewoda mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

⁹¹ sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio obowiązujące do dnia 31 grudnia 2023 r. przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych dotyczące świadczeń pielęgnacyjnych.

2. brak weryfikacji w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
3. brak weryfikacji w systemie Emp@tia informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek,
4. nieterminowe doręczanie decyzji dot. świadczeń rodzinnych,
5. realizacja wypłaty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przed odebraniem decyzji przez Stronę,
6. brak potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów dołączonych do wniosku przez Stronę,
7. brak wnikliwego zbadania sprawy dot. terminu rozpoczęcia urlopu wychowawczego,
8. wydanie decyzji nie w imieniu organu właściwego,
9. błędnie przywołana podstawa prawna w decyzji dot. uchylecia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
10. przyznanie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego,
11. nieterminowe wydanie decyzji uchylającej prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
12. błędnie ustalona data do kiedy strona była uprawniona do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
13. zakończenie postępowania w przedmiocie wniosku o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami z naruszeniem art. 26 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
14. nieprawidłowa weryfikacja składek zdrowotnych za rok bazowy,
15. prowadzenie postępowania dot. świadczeń rodzinnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej
16. błędnie ustalony dochód rodziny poprzez niedoliczenie alimentów otrzymanych od komornika w roku bazowym,
17. ustalanie prawa do świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów,
18. brak wezwań do uzupełnienia wniosku,
19. pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia bez pisemnego wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku.
20. przyznanie prawa do świadczeń z pominięciem właściwości Organu.
21. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
22. błędne pouczenie strony w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji, w związku z art. 107 § 4 k.p.a.,
23. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez Stronę,
24. przyznanie prawa do świadczeń bez kompletu dokumentów oraz brak wezwań do uzupełnienia dokumentów.
25. nierzetelne sporządzanie informacji do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego,
26. nierzetelne sporządzanie zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,
27. nierzetelne sporządzanie informacji o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach,
28. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i dołączanie do wniosków nieostatecznej decyzji przyznającej świadczenia,

29. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych,
30. nieterminowe sporządzanie jako organ właściwy wierzyciela zawiadomień do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. wobec dłużnika alimentacyjnego,
31. nieterminowe sporządzenie jako organ właściwy wierzyciela wniosku o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika,
32. brak sporządzenia wniosku o podjęcie działań po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
33. niepodejmowanie działań wobec dłużnika alimentacyjnego i brak wezwania go na wywiad alimentacyjny.
34. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej.
35. brak uchYLENIA prawa do świadczenia w związku ze zgonem osoby wymagającej opieki.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Prawidłowo formułować osnovę decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.⁹² oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Weryfikować w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Weryfikować w systemie Emp@tia informację o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informację o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Decyzje administracyjne doręczać Stronie niezwłocznie po ich wydaniu.
Podstawa prawa: art. 39 – art. 49 b ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Realizację wypłaty świadczeń rodzinnych rozpoczynać po doręczeniu Stronie decyzji.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Potwierdzać za zgodności z oryginałem dokumenty, które wnioskodawca dołącza do wniosku.
Podstawa prawna: art. 76a k.p.a. w związku z art. 268 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.

⁹² Decyzja zawiera oznaczenie rozstrzygnięcia.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 11 w zw. z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.

16. Prawidłowo ustalać dochód rodziny poprzez doliczenie do dochodu wyegzekwowanych i przekazanych przez komornika sądowego wierzycielowi świadczeń alimentacyjnych.
Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit c tiret 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
17. Prawo do świadczeń rodzinnych ustalać na podstawie kompletnych dokumentów.
Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
18. W przypadku złożenia niekompletnego wniosku, wzywać wnioskodawców do dostarczenia brakujących dokumentów.
Podstawa prawna: art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
19. Pozostawiać wnioski o świadczenia rodzinne bez rozpatrzenia tylko po wcześniejszym, pisemnym wezwaniu wnioskodawcy o dostarczenie brakujących dokumentów.
Podstawa prawna: art. 24a ust 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 14 k.p.a. i art. 54 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
20. Prawo do świadczeń rodzinnych ustalać z zachowaniem przepisów o właściwości organu.
Podstawa prawna: art. 21 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
21. Prawidłowo formułować rozstrzygnięcie (osnowę) w decyzjach dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego i przyznawać świadczenie z funduszu alimentacyjnego małoletnim osobom uprawnionym.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
22. W decyzjach prawidłowo pouczać Stronę o środkach odwoławczych w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji.
Podstawa prawna: art. 107 pkt 7 k.p.a
Termin wykonania: na bieżąco.
23. Realizację wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego rozpoczynać po doręczeniu Stronie decyzji.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
24. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalać w oparciu o kompletny i prawidłowo wypełniony wniosek, W przypadku złożenia wniosku bez kompletu dokumentów, wzywać stronę do uzupełnienia wniosku. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.
Podstawa prawna: art. 15 ust. 4 pkt 3 lit f ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 7 k.p.a. oraz § 7 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

7. Wnikliwie badać sprawę przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych.
Podstawa prawna; art. 7 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
8. Decyzje administracyjne dotyczące świadczeń rodzinnych wdawać w imieniu organu właściwego w tych sprawach.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a. w zw. z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych
Termin wykonania: na bieżąco.
9. W podstawach prawnych decyzji uchylających prawo do świadczeń rodzinnych prawidłowo przywoływać podstawę prawną.
Podstawa prawna; 107 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
10. Przed przyznaniem prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego przeprowadzać wywiad środowiskowy.
Podstawa prawna: art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym
Termin wykonania: na bieżąco.
11. Prawo do świadczeń rodzinnych uchylać z zachowaniem terminów określonych w k.p.a.
Podstawa prawna: art. 35 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco
12. Prawidłowo rozstrzygać o okresie końcowym przysługiwania świadczeń rodzinnych, w tym w szczególności specjalnego zasiłku opiekuńczego.

W związku z powyższym w sprawie nr 5 (M.S.) należy prawidłowo określić okres przysługiwania specjalnego zasiłku pielęgnacyjnego i prawidłowo uchylić prawo do ww. świadczenia.
Podstawa prawna: art. 24 ust. 7 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.
13. Decyzje dotyczące ustalania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na wnioski złożone od 1 lipca do 30 listopada danego roku na nowy okres zasiłkowy rozpoczynający się od 1 listopada danego roku wydawać z zachowaniem terminów określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych.
Podstawa prawna: art. 26 ust. 2a - 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
14. Prawidłowo weryfikować informację o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informację o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
15. Postępowanie administracyjne w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych prowadzić w imieniu organu właściwego w tych sprawach.

Termin wykonania: na bieżąco.

33. Po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej wzywać dłużnika alimentacyjnego do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego w sytuacji gdy dłużnik mieszka na terenie gminy Osiecznica.
Podstawa prawna: art. 4 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
34. Działania wobec dłużnika alimentacyjnego prowadzić w imieniu organu właściwego dłużnika alimentacyjnego lub organu właściwego wierzyciela.
Podstawa prawna: art. 2 ust. 8 i 9 w zw. z art. 8b i art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
Termin wykonania: na bieżąco.
35. Prawidłowo uchylać prawo do zasiłku dla opiekunów w związku ze śmiercią osoby wymagającej opieki.

W zawiązku z powyższym w sprawie nr 1 A.D. należy prawidłowo uchylić prawo do świadczeń.

Podstawa prawna: art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 10 pkt 1 ustawy ZDO.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r, o kontroli w administracji rządowej⁹³ kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Wójt Gminy Osiecznica, trzeci włącza się do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Magdalena Stefańska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Osiecznica
2. aa.

⁹³ (t. J. Dz. U z 2020 r., poz. 224)

z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Termin wykonania: na bieżąco.

25. W zawiadomieniach kierowanych do organu właściwego dłużnika alimentacyjnego nie wskazywać stanu zadłużenia dłużnika wobec wierzyciela alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
26. W zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej nie wskazywać stanu zadłużenia dłużnika wobec wierzyciela alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
27. Do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączać prawidłowy harmonogram wypłaty przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w związku z art. 8 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
28. Do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej dołączać ostateczne decyzje przyznające prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
Termin wykonania: na bieżąco.
29. Informować komorników sądowych o podjętych działaniach i ich efektach wobec dłużnika alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
30. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy kodeks karny oraz art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego w zw. z art. 35 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
31. Po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej występować z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika w sytuacji gdy dłużnik mieszka na terenie innej gminy.
Podstawa prawna: art. 3 ust. 5 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
32. Występować z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika w sytuacji gdy dłużnik mieszka na terenie innej gminy z zachowaniem terminów określonych w k.p.a.
Podstawa prawna: art. 35 k.p.a.